

ข้อผิดพลาดในเรื่องความหมาย

เรื่องความหมาย นับว่าเป็นเรื่องสำคัญที่สุดในการใช้ภาษา เพราะจุดมุ่งหมายสำคัญของการใช้ภาษา ก็เพื่อติดต่อสื่อสารให้เข้าใจความหมายซึ่งกันและกัน ถ้าผู้ที่ติดต่อสื่อสารซึ่งอาจจะเป็นผู้พูดกับผู้ฟัง หรือผู้เขียนกับผู้อ่าน เกิดไม่เข้าใจความหมายของเรื่องที่ติดต่อกัน การใช้ภาษาของเขาเหล่านั้นก็ไม่บรรลุถึงจุดมุ่งหมาย และยังก่อให้เกิดความเข้าใจผิดระหว่างผู้ที่ติดต่อสื่อสารกันซึ่งอาจจะมีผลเสียหายต่างๆ ติดตามมาอีกก็ได้

ข้อผิดพลาดในเรื่องความหมายนี้ อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

- 1.1 การใช้คำฟุ่มเฟือย
- 1.2 การใช้คำผิดความหมาย

1. การใช้คำฟุ่มเฟือย

การใช้คำฟุ่มเฟือย หมายถึงการที่นิสัยใช้คำในประโยคมากเกินไปจนความจำเป็นจึงทำให้ประโยคนั้นผิดความหมายหรือได้ความหมายไม่ผิดเท่าที่ควร การใช้คำฟุ่มเฟือยนี้อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด คือ

- 1.1 การใช้คำฟุ่มเฟือยที่ถือเป็นข้อผิดพลาด
- 1.2 การใช้คำฟุ่มเฟือยที่ไม่ถือเป็นข้อผิดพลาด

1.1.1 การใช้คำฟุ่มเฟือยที่ถือเป็นข้อผิดพลาด

การใช้คำฟุ่มเฟือยที่ถือเป็นข้อผิดพลาด อาจแบ่งออกได้เป็น 3 หัวข้อ คือ

- 1.1.1 ใช้คำหรือข้อความซ้ำ
- 1.1.2 ใช้คำหรือข้อความต่างรูปแต่ความหมายคล้ายกัน
- 1.1.3 ใช้ข้อความที่มีความหมายไม่เกี่ยวข้องกับประโยค

๑.1.1.1 ใช้คำหรือข้อความซ้ำ

ก. ชนิดที่ควรตัดคำหรือข้อความที่ซ้ำกันตอนใดตอนหนึ่งออก

ตัวอย่างที่ซ้ำคำ

ดวงตะวันดวงนี้คงจะเดือนให้ข้าพเจ้าให้มีกำลังใจที่จะต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรค
แห่งชีวิต

เพื่อแสดงความยินดีกับน้องๆทุกคน ที่ได้เข้ามาเป็นสมาชิกในรั้วสี่ชมพูนี้
ทุกคน

ดังนั้นบทความที่ข้าพเจ้าจะเขียนเปรียบเทียบถึงการเรียน และการสอน
ภาษาไทยเปรียบเทียบกับภาษาต่างประเทศนั้น...

เมื่อมีการขับลำนำเริ่มมีขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 2 นั้น เรื่องขุนช้างขุนแผน
เป็นเรื่องที่นิยมเล่ากันมากที่สุด

ตัวอย่างที่ซ้ำข้อความ

ความคิดเห็นอย่างหนึ่งของแทบทุกคนที่เคยรู้จักชื่อ "อักษรศาสตร์" นั้นมี
ความคิดเห็นตรงกันอย่างหนึ่งว่า...

ผู้เขียนเสนอให้บรรจุเรื่องที่แต่งโดยนักเขียนรุ่นใหม่เข้าไป เช่น เรื่อง
ของ น.ม.ส., ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ฯลฯ เข้าไป

ทำไมวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ของรัชกาลที่ 1. จึงดูแห้งแล้งไม่มีชีวิต
ชีวาเหมือนของรัชกาลที่ 2. มีใช้เพราะว่าผู้ทรงพระราชนิพนธ์ทรงเป็น
นักบรรพทรงกอบกู้เอกราชมาให้ไทยมีใช้หรือ

ข. ชนิดที่ควรตัดคำหรือขอความที่ซ้ำกันตอนหน้าออก

ตัวอย่างที่ซ้ำคำ

เมืองไทยเริ่มก้าวไปสู่การวิวัฒนาการทางการเมือง และการปกครอง
(X)

ระบอบประชาธิปไตย

ตัวอย่างที่ซ้ำข้อความ

ใครเลยจะคิดว่าอำนาจแห่งความงามของธรรมชาติ จะมีอำนาจประจักษ์
(X)

มนต์ที่ตรึงใจมวลมนุษย์โลก

ค. ชนิดที่ควรตัดคำหรือขอความที่ซ้ำกันตอนหลังออก

ตัวอย่างที่ซ้ำคำ

ผู้เขียนตั้งใจจะโจมตีวรรณคดีไทย และเล็งแต่ผลเสียที่มีต่อความคิดทาง
ประชาธิปไตยเพียงอย่างเดียว โดยไม่คิดถึงคุณค่าและคุณประโยชน์
ของวรรณคดีเหล่านั้นไม่
(X)

ตัวอย่างที่ซ้ำข้อความ

เราทุกคนเป็นคนไทย ก็ควรจะได้เรียนรู้ศิลปของไทยไว้ อย่างน้อยก็
เพื่อความภูมิใจว่าเราเป็นผู้หนึ่งที่ได้มีส่วนช่วยรักษามรดกอันดีงาม ของ
ชาติไว้ด้วยผู้หนึ่ง
(X)

ผลงานของชมรมกงจะทำให้นองหลายคนคงจะต้องการสมัครเป็นสมาชิก
(X)

ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่นี้ลึกลับศึกษาจากคณะอักษรศาสตร์ เป็น
สิ่งที่ดีงามแต่ละจะคงยังยืนสืบไปในอนาคตสืบไป
(X)

หลักสูตรทั่วไป ของการสอนภาษาไทยและภาษาอังกฤษทั่วไป ของคณะ
(x)
อักษรศาสตร์นั้นคืออยู่แล้ว

1.1.2 ใช้คำหรือข้อความต่างรูปแต่ความหมายคล้ายกัน

ก. ชนิดที่ควรตัดคำที่มีความหมายคล้ายกันคำใดคำหนึ่งออก

ตัวอย่าง

ในยามเช้าตรู่ ณ ริม ชาย ทะเล...

การเที่ยวครั้งนี้มีหลายสิ่งที่น่าสนใจ และน่าควรศึกษา

วันนี้นับเป็นวันมงคลอย่างยิ่ง ในการที่น้องใหม่ทุกคนได้มาอยู่รวมกันใน ณ
ที่แห่งนี้

ชมรมกีฬาทางน้ำได้ก่อตั้งขึ้นมา ประมาณ เกือบ 10 ปีแล้ว

การเรียนรู้ในคณะอักษรศาสตร์ส่วนมากจะ เรียนเกี่ยวกับภาษาเป็นส่วนใหญ่

เมืองไทยมีวัฒนธรรมที่เก่าแก่ และยังสามารถปฏิบัติใช้ให้เหมาะกับกาล
สมัยได้

ข. ชนิดที่ควรตัดคำหรือข้อความที่มีความหมายคล้ายกันที่อยู่ข้างหน้าออก

ตัวอย่างที่ซ้ำคำ

ข้าพเจ้าได้ประสบเห็นรัศมีอันเรืองจ้าของสุริยันอันแจ่มใส

(x)

ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศเป็นวิชาที่พึงควรแก่การสนใจ

(x)

ตัวอย่างที่ซ้ำข้อความ

ปัจจุบันประเทศต่างๆในโลก ได้รับการจำแนกและแบ่งออก เป็น 3
(X)
ระดับด้วยกัน คือ ประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศที่กำลังพัฒนา และ
ประเทศด้อยพัฒนา

ค. ชนิดที่ควรตัดคำหรือข้อความที่มีความหมายคล้ายกันที่อยู่ข้างหลังออก

ตัวอย่างที่ซ้ำคำ

เนื่องจากอิทธิพลของสังคมทำให้วัฒนธรรมไทยค่อยๆ ลดความสำคัญ
ลงทุกที่ (x)

ส่วนการเรียนภาษาต่างประเทศในคณะอักษรศาสตร์ ได้จัดเปิดให้มีการ
สอนในแผนกต่างๆ (x)

ตัวอย่างที่ซ้ำข้อความ

รุ่งอรุณจึงเป็นเวลาที่สวยงามสดชื่น และน่าสัมผัสอย่างยิ่ง ในยามแรก
ของวันใหม่ (x)

การได้เข้าเป็นสมาชิกของชมรมนี้ น้องๆ จะได้รับความรู้เกี่ยวกับทาง
งานศิลปการละคร (x)

เมื่อประชาชนที่ดองการศึกษามีมาก การปกครองระบอบประชาธิปไตยก็
ให้ผลไม่สมบูรณ์ เพราะประชาชนที่ไม่รู้มีไม่น้อย
(x)

ภาษาไทยก็เป็นวิชาหนึ่งที่นิสัยทุกคนควรได้ เรียนรู้ภาษาของคนไว้
(x)

กลอนตอนนั้นบรรยายให้เห็นลักษณะประเพณีสงกรานต์ในสมัยหนึ่ง เช่นการ
พระเจดีย์ทราย การฉลองพระทราย เป็นต้น ซึ่งในสมัยนี้จะยังคงเหลือ
อยู่ก็คือการทำบุญตักบาตร ที่พอจะเห็นเหลืออยู่
(x)

ที่ขอแสดงความยินดีปรีดี ต่อเพื่อนๆ หลาย ที่ได้มีโอกาสเข้ามาเรียน
(x)
ในสถาบันที่สูงส่งนี้

1.1.1.3 ใช้ข้อความที่มีความหมายไม่เกี่ยวข้องกับประโยค

ตัวอย่างเช่น

แสงอาทิตย์ตกลงมาที่ต้นไม้ที่เหลือแต่กิ่ง เนื่องมาจากพระอาทิตย์ตอน
(x)

กลางวัน

○ เราควรจะอยู่ด้วยตัวเอง ให้มีการพัฒนาพร้อมกันไปทั้ง 2 ด้าน คือ ด้าน
(x)
วัตถุ และด้านจิตใจ

1.1.2 การใช้คำพุ่มเพื่อยที่ไม่ถือเป็นข้อผิดพลาด

การใช้คำพุ่มเพื่อยที่ไม่ถือเป็นข้อผิดพลาด หมายถึงการที่นิสัยใช้คำในประโยคมาก
เกินความจำเป็น ซึ่งเราอาจจะใช้คำน้อยลงโดยที่ความหมายของประโยค เหมือน
เดิมได้แต่อย่างไรก็ตาม การที่นิสัยใช้คำมากเกินไปนั้น ก็ไม่ได้ทำให้
ประโยคนั้นผิดแต่อย่างใด การใช้คำพุ่มเพื่อยในข้อนี้ อาจแบ่งออกได้ 2 หัวข้อคือ

1.1.2.1 ใช้คำหรือข้อความที่มีคำหรือข้อความอื่นบ่งถึงความหมายนั้นอยู่แล้ว

1.1.2.2 ใช้ข้อความไม่กะทัดรัด

1.1.2.1 ใช้คำหรือข้อความที่มีคำหรือข้อความบ่งถึงความหมายนั้นอยู่แล้ว

ตัวอย่างที่ซ้ำคำ

อากาศยามรุ่งอรุณสดชื่นราวกับยืนอยู่บนเนินเขา เป็นอากาศที่บริสุทธิ์
ปราศจากสิ่งใดเจือปนเลย

(x)

ตัวอย่างที่ห้าขอความ

นำทะเลราบเรียบสงบปราศจากคลื่นแม่แต่นึกเดียว

(x)

และคำขวัญนี้ควรระลึก¹ไว้เสมอในจิตใจ

(x)

1.2.2 ใช้ขอความไม่กระทบ

ก. ใช้รูป คำนามที่มาจากคำกริยา ตามหลังคำกริยาอื่น หรือตามหลังคำบุพบท
แทนที่จะใช้คำกริยานั้นเพียงคำเดียว

ข้อนี้หมายถึงการที่นิสิตเอาคำกริยามาเติม การ หรือ ความ เข้าไป
 ข้างหน้า เพื่อใช้เป็นคำนามตามหลังคำกริยา มี ให้มี ทำ เป็น หรือตามหลังคำบุพบท ใน
ของ ในกรณีเช่นนี้นิสิตอาจจะใช้คำกริยาคำเดิม เป็นกริยาแท้ของประโยคได้เลย

ตามหลังคำกริยา "มี"

ตัวอย่าง มี + การ + กริยา

นอกจากนั้นแล้วชมรมยังได้มีการจัดให้มีการทัศนศึกษาใน ประเทศเพื่อน

(จัด)

บ้านใกล้เคียง

¹พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของคำ ระลึก ไว้ว่า ก. คิดถึง



นอกจากนั้นก็ยังมีการเรียนการสัมมนา
(เรียน)

ถ้าใครเรียนภาษาไทยแล้ว ต้องมีการเรียนบาลีสันสกฤต
(เรียน)

สิ่งเหล่านี้เป็นก้าวใหม่ของการศึกษาภาษาไทย ที่ควรค่อยๆ มีการทำให้
แพร่หลายต่อไป (ทำไท)

การเรียนวรรณคดีไทยนั้น บางครั้งนิสัยจะต้องมีการแสดงความคิดเห็น
ส่วนตัวที่มีต่อวรรณคดีแต่ละเรื่องด้วย (แสดง)

หลังจากวันที่ 14 ต.ค. เป็นต้นมา ชาวไทยทั้งปวงก็ได้มีการเคลื่อนไหว
ในด้านการปลุกฝังระบอบประชาธิปไตย ให้แก่เยาวชนอย่างกว้างขวาง
(เคลื่อนไหว)

ตัวอย่าง มี + ความ ÷ กริยา

ทุกคนร่าเริง และมีความรู้สึกตื่นเต้น ที่ได้เดินทางไปทำงานร่วมกัน
(รู้สึก)

ภาษาไทยเข้าใจมีความรู้สึกกว้างง่าย เพราะเข้าใจชอบ
(รู้สึก)

ถ้าหากว่ามีครูจำนวนมาก ที่มีความรักทางด้านการสอน และตระหนักถึง
หน้าที่ของตน... (รัก) (x)

การที่เดินสมุทร มีความรักนางสุวรรณมาลีเหมือนแม่มดเป็นเพราะ ...
(รัก)

เข้าใจมีความยินดีต้อนรับน้องใหม่ทั้งหลาย และมีความตั้งใจที่เรา
(ยินดี) (ตั้งใจ)

โอกาสร่วมศึกษาในสถาบันแห่งนี้เดียวกัน

สิ่งที่ทำให้มีความแตกต่างจากสัตว์อื่นที่สำคัญยิ่งก็คือ ความนึกคิด
(แตกต่าง)

ที่เชื่อว่าทุกคนคงจะมีความตั้งใจไว้แล้วว่า จะขยันศึกษาเล่าเรียน
ให้เต็มที่
(ตั้งใจ)

ทางภาษาต่างประเทศ มีการสอนภาษา^๒จากเพลง ทำให้นิสัยมีความต้อง
การเรียนเพราะไม่เบื่อ
(ต้องการ)

๑. ตามหลังกริยา "ให้มี"

ตัวอย่าง ให้มี + การ + กริยา

การเรียนภาษาไทยในคณะอักษรศาสตร์ ทางคณะได้จัดให้มีการสอน
วิชาต่างๆ ดังต่อไปนี้
(สอน)

คณะอักษรศาสตร์ ได้เปิดให้มีการสอนภาษาต่างๆ ทั้งภาษาไทย และ
ภาษาต่างประเทศ
(สอน)

ชมรมวิเทศสัมพันธ์ได้ให้มีการจัดการติดต่อกับนิสิตในประเทศต่างๆ
(จัดการ)

^๒มีการสอนภาษา ควรจะใช้ มีการ เพราะกริยาสอน ในประโยคนี้ไม่มี
ประธาน

ตามหลังกริยา "ทำ"³

ตัวอย่าง ทำ + การ + กริยา

ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่ทำการสอนในชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 มี
(สอน)

ลักษณะเหมือนกัน

สำหรับภาษาไทยทางคณะอักษรศาสตร์ได้เปิดทำการสอนมานานแล้ว
(สอน)

ภาษาต่างประเทศที่ทำการสอนในคณะอักษรศาสตร์ คือ ภาษาอังกฤษ,
(สอน)
ฝรั่งเศส, เยอรมัน

แต่ละวิชามีอาจารย์คนหนึ่งมาทำการสอน
(สอน)

อาจารย์ทำการอภิปราย และ ทำการสอน ทุกท่านจะใช้ภาษาอังกฤษ
(อภิปราย) (สอน)

- ๐ 3 น.ม.ส. เคยให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่อง ทำการ ไว้ในหนังสือผสมผสานชุดที่
3 โดยเขียน เป็นคำกลอนไว้ว่า
- | | |
|-----------------------------|-------------------------------|
| ส่งสารคำ "ทำการ" มานานแล้ว | ดูไม่แคล้วตาไปในหนังสือ |
| มันถูกใช้หลายอย่างไม่วางมือ | แต่ละมือคร่ำครากยากเต็มที |
| ตำรวจเห็นโจรหาญ "ทำการจับ" | โจรมันกลับวิ่งทยาน "ทำการหนี" |
| "ทำการป่วย" เป็นลมล้มพอคี | "ทำการชู้" จึงหมายว่าตายเอย |
- แสดงว่า ทำการ เป็นข้อความที่ฟุ่มเฟือย

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการ
ปลูกฝัง (ปลูกฝัง)
ปลูกฝัง ตั้งแต่ยังเด็กไม่ช้าจะมาทำการ สั่งสอนอบรม โดยใช้เวลานาน
 (สั่งสอนอบรม)
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งไปทำการ อบรม ให้กับคนที่ เป็นผู้ใหญ่
 (อบรม)

น้องควรทำตัวให้สมกับฐานะของนิสิตที่ดี คือ ทำการ ศึกษา เล่าเรียน ให้ได้
 (ศึกษาเล่าเรียน)
 ผลดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

นิสิตได้ทำการ ศึกษา ภาษาทั้งสองนี้มาเป็นเวลานาน
 (ศึกษา)

ทางชมรมมีสะพาน้ำที่ทันสมัยและได้มาตรฐานไว้ให้สมาชิกได้ทำการ ฝึก
 (ฝึกหัด)
หัด ว่ายน้ำ และเล่นกีฬาทางน้ำต่างๆ

นิสิตจะต้องทำการ ฝึก ฝน ภาษาต่างประเทศอยู่ตลอดเวลา
 (ฝึกฝน)

เมื่อถึงเวลาประมาณ 24.00 น. ฝ่ายเจ้าภาพเห็นว่าสมควรที่จะยุติการ
 บรรเลงแล้วจึงได้ทำการ ปิด งาน
 (ปิด)

น้องๆจะได้รู้เรื่องราวเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยของเรา ซึ่งมีผู้ ครู อาจารย์
 และพวกพี่มาทำการ แนะนำ
 (แนะนำ)

วิชาที่จะขาดไม่ได้คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาที่นิสิตทุกคนได้
ทำการ เลือก ไว้
 (เลือก)

ภาษาตะวันตกที่ทางคณะอักษรศาสตร์ ทำการ เปิดสอน ก็ได้แก่ ภาษา
 (เปิดสอน)
 อังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน

การเรียนระบบเสียงภาษาอังกฤษ เรียนทั้งภาคทฤษฎี และ ภาคปฏิบัติ
 ในห้องทำการทดลอง
 (ทดลอง)

อาจารย์จะบรรยายให้เข้าใจถึงหลักเกณฑ์ เนื้อหาของวิชาต่างๆ เพื่อ
 นิสิตจะได้ไปทำการค้นคว้าเพิ่มเติม
 (คนควา)

ลูกชายเมื่ออายุครบขวบ ก็ควรจะทำการบวชเสียก่อน
 (บวช)

นางจิณฺจมานวิกา สมกับกับพระเทวทัต ทำการไ้สรายพระพุทของควา...
 (ไ้สราย)

ในหลักสูตรการใช้ภาษาไทย ก็มีกรให้⁴นิสิตทำการโต้วาทีกัน
 (โต้วาที)

ตามหลังกริยา "เป็น"

ตัวอย่าง เป็น + กร + กริยา

ถ้าหากมีอุปสรรคมาขัดขวางแล้ว เราจะเลิกไปเลยก็เป็นการไม่ใช่
 (ไม่ใช่)

นักต่อสู้

การใช้ภาษาไทยที่ผิดๆ และการไม่เข้าใจภาษาของตัวเองให้ดีพอจะ
เป็นการทำให้เราต้องอับอายผู้อื่น
 (ทำให้)

แต่ละวิชาที่มีอาจารย์คนหนึ่งมาสอน เป็นการทำให้นักเรียนได้ข้อคิดและ
 (ทำให้)

ประสบการณ์ที่แตกต่างออกไป

⁴มีการให้ ควรจะใช้ มีการ เพราะกริยา ให้ ไม่มีประธาน

ตามหลังพบท "ใน"

ตัวอย่าง ใน + การ + กริยา

พี่เชื่อนั่นองทุกคนคงจะตั้งใจไว้แล้วว่า จะขยันในการศึกษาเล่า
(ศึกษา)

เรียนให้เต็มที่

เนื่องจากปัจจุบันนี้ทางคณะเปลี่ยนจากระบบเดิมมาเป็นหน่วยกิต จึง
ทำให้มีเวลาในการเรียนน้อยลง
(เรียน)

ตามหลังพบท "ของ"

ตัวอย่าง ของ + การ + กริยา

น้องอาจจะคิดว่ากิจกรรมมาแย่งเวลาของการเรียนไป
(เรียน)

หลักสูตรจะน่าสนใจมากกว่านี้ หากมีเวลาของการเรียนมากขึ้น
(เรียน)

ข. ใช้รูปคำนามที่มาจากคำกริยา ตามหลังคำกริยา "เกิด, เปิด, ใ้รับ"
แทนที่จะใช้คำกริยานั้นตามหลังคำกริยา 3 คำนี้

ตามหลังกริยา "เกิด"

ตัวอย่าง เกิด + ความ + กริยา

บรรยากาศในชั้นเรียนเคร่งเครียด และเป็นวิชาการจริงจัง จนนิสิต
ไม่กล้าซักถามและเกิดความไม่ชอบภาษาไทยเพิ่มขึ้นเรื่อย
(เกิดไม่ชอบ)

เมื่อบุคคลทั้งสองเติบโตเป็นหนุ่มสาว และมาพบกันอีก จึงเกิดความ
(เกิดชอบพอ)

ชอบพอรังกันและกัน

ตัวอย่าง เกิด + การ + กริยา

ถ้าใครเรียนเอกภาษาไทยแล้วต้องเรียนบาลีสันสกฤต ทำให้เกิดการ
(เกิดกลัว)
กลัวว่าตนจะทำข้อสอบไม่ได้

ตามหลังกริยา "ได้รับ"

ตัวอย่าง ได้รับ + การ + กริยา

เมื่อถึงเวลาที่เป็นวันงานประเพณีพิเศษ ผู้นึงจะได้รับการอนุญาตให้
(ได้รับอนุญาต)
ร่วมงานกับผู้ชายได้

ตามหลังกริยา "เปิด"

ตัวอย่าง เปิด + การ + กริยา

จะเห็นได้ว่าทางคณะได้เปิดการสอนภาษาต่างประเทศขึ้นหลายภาษา
(เปิดสอน)

ค. เปิดเตล็ด

ตัวอย่างเช่น

เราังได้ประสบการณ์ในชีวิตอีกว่า ชีวิตการที่จะต้องลำบากเป็น
(ชีวิตที่ลำบาก)
อย่างไร

ข้อความที่ขีดเส้นใต้ เป็นวลีที่ประกอบด้วย คำนาม, หน่วยคำ การ คำ
เชื่อมสัมพันธ คำช่วยหน้ากริยา และคำกริยา เราอาจจะใช้เพียง คำนาม "ชีวิต"
คำเชื่อมสัมพันธ "ที่" และคำกริยา "ลำบาก" ก็ได้ความหมายเท่าเดิม

ความยุ่งยากในการไม่คุ้นเคยต่อภาษา ทำให้บางครั้งเราตีความ
(ความไม่คุ้นเคยกับภาษา)
หมายผิด

ข้อความที่ขีดเส้นใต้ประกอบด้วย คำนาม "ความยุ่งยาก" คำบุพบทใน "ใน" และ คำนาม "การไม่คุ้นเคยต่อภาษา เราอาจจะใช้เฉพาะคำนามคำหลังก็ได้ความหมาย แต่ควรใช้หน่วยคำ ความ แทน การ และใช้บุพบท กับ แทน ต่อ

ตอนนี้ชี้ให้เห็นถึงประเพณีของคนไทยโบราณของไทยว่า...
(คนไทยโบราณ)

ประโยคนี้แทนที่จะใช้ "คนไทยโบราณของไทย" เราอาจพูดสั้นๆว่า "คนไทยโบราณ" ก็ได้

การที่ให้เด็กเรียนวรรณคดี ก็เพื่อให้มีความรู้ มีความภูมิใจ ในความเป็น ลักษณะ เป็นไทยของเรา
(ในลักษณะความเป็นไทยของเรา)

ข้อความที่ขีดเส้นใต้ควรจะใช้ "ความเป็นไทย" เป็นคำนามทำหน้าที่เป็นบทรขยาย คำนาม "ลักษณะ"

หนังสือที่กำหนดให้อ่านนั้น น่าสนใจมาก เพราะการใช้ภาษาที่แต่งไม่ยาก
(การใช้ภาษาไม่ยากเกินไป)
เกินไป

ข้อความที่ขีดเส้นใต้ วลีที่ว่า "ที่แต่ง" ไม่จำเป็นต้องใช้เพราะความหมายในประโยคก็บ่งอยู่แล้วว่า หมายถึงภาษาที่แต่งในหนังสือนั้น

2. การใช้คำฝึกความหมาย

การใช้คำฝึกความหมาย หมายถึง การที่นิสิตใช้คำที่มีความหมายไม่เข้ากับข้อความในประโยค บางทีความหมายของคำนั้นตรงกันข้ามกับความหมายที่นิสิตควรใช้ บางทีความหมายถูก แต่คำนั้นเป็น คำที่ควรใช้กับคำอื่น หรือในสิ่งแวดล้อมอย่างอื่น บางทีใช้คำที่มีความหมายคล้ายกัน แต่เมื่อคำนั้นปรากฏในประโยคแล้ว ความหมายไม่เข้ากับข้อความในประโยคเลย

ข้อฝึกพลาทของนิสิตในเรื่องการใช้คำฝึกความหมายนี้ อาจแบ่งออกได้เป็น 5 ชนิด

คือ

- .2.1 ใช้คำที่มีความหมายเหมือนกับคำที่ควรใช้
- .2.2 ใช้คำที่มีความหมายคล้ายกับคำที่ควรใช้
- ~~.2.3~~ ใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามกับคำที่ควรใช้
- 2.4 ใช้อุปมาอุปไมย
- .2.5 ใช้สำนวนผิด

2.1 ใช้คำที่มีความหมายเหมือนกับคำที่ควรใช้

คำที่มีความหมายเหมือนกัน อาจปรากฏในสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมือนกัน ผู้ใช้ควรจะศึกษาว่าคำเหล่านั้นแต่ละคำมีวิธีใช้อย่างไร

ตัวอย่าง เช่น

นิสัยมัวเสียเวลาจก ค่ายกั้วจะไม่ทัน และมาประสพเอาทีหลังว่าไม่เข้า
(พบ)

ใจสิ่งทีอาจารย์สอน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของคำว่า ประสพ และ พบ ไว้
ดังนี้

ประสพ ก. ไค้, พบ

พบ ก. ประสพ, ปะ, เจอ

จะเห็นว่าคำว่า ประสพ และ พบ มีความหมายอย่างเดียวกัน แต่ผู้วิจัยเห็นว่า
ทั้งสองคำนี้มีที่ไค้ต่างกัน คือ

ประสพ มักจะไค้ตามค้ายบุพบท "กั้บ" และค่านาม เช่น "ประสพกับความผิด
หวัง" หรือไค้ตามค้ายค่านามเลย เช่น "ประสพความผิดหวัง, ประสพความสำเร็จ"

พบ นอกจากจะไค้แบบเดียวกับคำประสพ เช่น "พบ (กั้บ) ความผิดหวัง, พบ
(กั้บ) ความสำเร็จ" แล้วยังอาจจะไค้ตามค้ายคำอื่นไค้่อีก นอกเหนือจากค้ายบุพบท "กั้บ"
หรือ ค่านาม

ในประโยคตัวอย่างข้างบนนี้ คำทีตามหลัง ประสพ ไม่ไค้ค้ายบุพบท "กั้บ" หรือ
ค่านาม จึงควรไค้ พบ แทน

2.2 ใช้คำที่มีความหมายคล้ายกับคำที่ควรใช้

2.2.1 ใช้คำกริยาที่มีความหมายคล้ายกับคำที่ควรใช้

ตัวอย่างเช่น⁵

เด็กทุกคนซึ่งในปัจจุบัน ยังมีอายุไม่มากนัก ยังต้องอาศัยอยู่ในความดูแล
(อยู่)
ของผู้ปกครอง

ภาษาต่างประเทศที่สอนในคณะอักษรศาสตร์ แตกแยกในหลายภาษามีทั้ง
(แบ่งออก) (เห็น)
ภาษาที่ให้เลือก และที่บังคับ

~~วรรณคดี~~วรรณคดีไทยที่ได้แปลเป็นภาษาอื่นแล้วนั้น อาจไม่ถูกต้องกับของ
(ตรง)
เดิมทีเดียว

วรรณคดีเป็นสิ่งที่จะหย่อนอารมณ์ของคนในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี
(ผ่อนคลาย)

นอกจากนั้นทางชมรมของเรายังได้สนับสนุนให้สมาชิกนำผลงาน ไปปรากฏ
(แสดง)
ให้ผู้อื่นเห็นอีกด้วย

นกเริ่มจับเจ้าอยู่บนต้นไม้เพื่อหาอาหาร
(จับ)

⁵ดูคำอธิบายตัวอย่าง บทที่ 2 ข้อ 2.2.1.1 หน้า 30-6

สีเส้นต่างๆ นึ่งคงามจนกระทั่งสามารถจะดึงดูดยุพบเห็นไว้ไม่ให้คลาคลาย
(ละ)
ตาไปได้

เหล่าสฤณออกจากกรวงรังบินโผผินหาภักษาหารประทังชีพ และนำไปแผ่
(เผื่อ)
เผื่อลูกน้องซึ่งคอยอยู่

เราควรจะซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพ่อขุนรามคำแหงเป็นล้นพ้น ที่
ได้ทรงวิริยะอุตสาหะ ก่อร่างตัวอักษรไทยไว้
(ประคิษฐ)

ภาษาไทยและภาษาค่างประเทศ นับว่าเป็นวิชาหลักที่สำคัญเทียบเคียงกัน
(เทาเทียม)

มีนักศึกษาเป็นจำนวนมากที่รักภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสอย่างมากจน
มุ่งปณิธานว่า จะฝึกฝนตนเองให้มีความรู้ความชำนาญในวิชาแขนงนี้ ให้
(ตั้ง...ไวววา)
ไค

การเล่นิทานแรกเริ่มนั้น มีผู้เล่าเพียงคนเดียว ต่อมาวิวัฒนาการ เป็น
(เปลี่ยน)
2 คน เพื่อจะได้ยลstickันเล่า

ขุนแผนจึงมีชื่อเสียงว่าลือในความเก่งกล้าสามารถ
(เลื่องลือ)

พี่คิดว่าน้องทั้งหลายคงจะไม่สละโอกาสอันคณี้
(ละ)

ถ้าหากจะเรียนภาษาไทย ก็จะต้องเรียนภาษาบาลี เขมร ซึ่งนิสิตทุกคน
ไหวหวั่น
(หวาคหวั่น)

2.2.2 ใช้คำนามที่มีความหมายคล้ายกับคำที่ควรใช้

ตัวอย่างเช่น

พระภิกษุสงฆ์เดินออกจากพระอาราม เข้ามาในหมู่บ้าน...แล้วจึงเดินกลับ
 ควบ มรรยา ทอันสงบสุขุม
 (กิริยา)

ในพจนานุกรมให้ความหมายไว้ดังนี้

มรรยา น. กิริยาวาจาที่ถือว่าเรียบร้อย

กิริยา .น. อาการ การทำ

ในประโยคนี้บ่งถึงการเดิน ซึ่งเป็นอาการ และยังมีบทขยายว่า "อันสงบสุขุม" เพราะ
 ฉะนั้นควรจะใช้ กิริยา มากกว่า มรรยา

น้องซึ่งเป็นคนไทยคงเคยได้ยินความอ่อนช้อย ของเพลงไทยเคิมมาแล้ว
 (ความอ่อนหวาน)

ความอ่อนช้อย มักจะใช้กับสิ่งที่มีตัวตน มองเห็นได้ ส่วนความอ่อนหวานมักจะใช้
 กับเสียง

ทุกคนมีหน้าที่ในสังคม หากจะแตกต่างกันไปตามสถานะของแต่ละบุคคล
 (ฐานะ)

สถานะ เป็นคำสันสกฤต ปลายมาจากคำ สถาน ซึ่งหมายถึง ที่, ความเป็นไป
 ส่วน สถานะ หมายถึง ความเป็นไป, ความเป็นอยู่⁶

ฐานะ เป็นคำบาลี ปลายมาจากคำ ฐาน ซึ่งหมายถึง ที่ตั้ง, ส่วน ฐานะ หมายถึง

⁶พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493.

ถึง หลักฐาน หรือตำแหน่ง ความเป็นอยู่⁷

เมื่อกล่าวถึงความเป็นอยู่ของบุคคล เราจะใช้คำว่า "ฐานะ"

4.2.3 ใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามกับคำที่ควรใช้

ตัวอย่างเช่น

ทองทะเลเจียบสังค มีแต่เพียงระลอกคลื่นเล็กๆ ที่ช่วยสะท้อนแสงของ
พระอาทิตย์อัสดงยามรุ่งอรุณ
(อุทัย)

ในพจนานุกรมให้ความหมายไว้ว่า อัสดง ก. ตกไป (พระอาทิตย์ตก) ซึ่งตรง
ข้ามกับ "ยามรุ่งอรุณ" ที่ใช้ในประโยค ในที่นี้ควรจะใช้ศัพท์ว่า อุทัย ซึ่งพจนานุกรม
ให้ความหมายไว้ว่า พระอาทิตย์แรกขึ้น แทนคำ อัสดง หรือจะตัดคำ อัสดง ออกไปก็
ได้เพราะมี "ยามรุ่งอรุณ" อธิบายอยู่แล้ว

ชมรมนี้ตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมสนับสนุนนิสิตในควานร้อยแก้ว คือ โคลง ฉันท์
(ร้อยกรอง)

กาพย์ กลอนต่างๆ และ ร้อยกรอง ได้แก่บรรณานวณนิยายและเรื่องสั้น
(ร้อยแก้ว)

ต่างๆ

ประโยคนี้นิสิตอธิบายคำ ร้อยแก้ว และร้อยกรองสับสน

ดวงคาราส่องแสงรับหรี แล้วก็พลัน จางลงๆ ในที่สุดก็ดับหายไป
(คอบยๆ)

⁷บรรจบ พันธเมธา, "ภาษาบาลีและสันสกฤตที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทย" (วิทยา
นิพนธ์ ปรินฎยามหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2489)

(พิมพ์ครั้งที่ 1), หน้า 116

(ฉบับที่ 16)

พลัน หมายถึงอย่างรวดเร็ว ซึ่งตรงข้ามกับคำ จางลงๆ ซึ่งหมายถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นช้าๆ ประโยคนี้ควรจะใช้คำ ค่อยๆ แทนคำว่า พลัน หรืออาจจะตัดคำว่า พลัน ออกก็ได้

การศึกษาภาษาไทยในลักษณะใหม่ นิสิตมีได้เรียนมาก่อนในชั้นอุดมศึกษา (เตรียมอุดมศึกษา, มัธยมศึกษาตอนปลาย)

คำว่า อุดมศึกษา หมายถึง การศึกษาชั้นมหาวิทยาลัย ในที่นี้กล่าวถึงการศึกษาก่อนมหาวิทยาลัย ซึ่งเรียกว่า เตรียมอุดมศึกษา หรือ มัธยมศึกษาตอนปลาย

2.4 ใช้อุปมา

อุปมา หมายถึง สิ่งที่น่ามาเปรียบเทียบกับสิ่งที่กล่าวถึง เพื่ออธิบายสิ่งที่กล่าวถึงนั้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ถ้าใช้อุปมาก็จะทำให้ความหมายของสิ่งที่กล่าวถึงนั้นไม่ชัดเจน

ตัวอย่างเช่น

ไกลออกไปสุดสายตาเป็นภูเขาสีเขียวทะมึน
(ภูเขาสีดำทะมึน)

คำว่า ทะมึน ในพจนานุกรม ไม่มี มีแต่ ทะมึน ซึ่งแปลว่า คำมืดและใหญ่โต, สูงค่าฟ้า แต่คงจะเป็นคำเดียวกับคำ ทะมึน นั้นเอง ดังนั้นจึงไม่ควรใช้ว่า "ภูเขาสีเขียวทะมึน" เพราะทะมึนแปลว่า คำ ควรจะใช้ว่า "ภูเขาสีดำทะมึน" หรือ "ภูเขาใหญ่ทะมึน" หรือจะใช้ว่า "ภูเขาทะมึน" ก็ได้

เสียงโกคังหวานวิเวกมาแต่ไกล
(หวานเจี๊ยแจ้ว)

ในพจนานุกรม อธิบายความหมายไว้ดังนี้ วิเวก น. ความเงิบสงัด เพราะฉะนั้นจะขยาย "เสียง...หวาน" ไม่ได้ ปกติใช้กันว่า "เสียงหวานเจี๊ยแจ้ว" ในพจนานุกรมอธิบายความหมายไว้ว่า เจี๊ย ว. คล่อง, สะดวก, เร็ว แจ้ว ว. แจ่ม, ชัด, ไพเราะ (ใช้สำหรับเสียง)

เนื่องจากข้าพเจ้าเปลี่ยมาตลอดวัน ข้าพเจ้าจึงหลับสนิทเหมือนกับท่อนไม้
(หลับสนิทเหมือนกับตาย)

เมื่อพูดถึง "ท่อนไม้" เราจะนึกถึงความนิ่งเฉย หรือความแข็ง ถ้าเปรียบเทียบกับท่อนไม้ ก็ควรใช้ว่า "นอนนิ่งเหมือนกับท่อนไม้" หรือ "นอนตัวแข็งเหมือนกับท่อนไม้" ส่วนอาการ "หลับสนิท" เรามักจะใช้ว่า "หลับสนิทเหมือนกับตาย"

2.5 ใช้สำนวนผิด

สำนวน ความหมายในพจนานุกรม⁸ หมายถึง น. โวหาร, ทำนองพูด, ถ้อยคำที่เรียบเรียง ถ้อยคำที่ไม่ถูกไวยากรณ์ แต่รับใช้เป็นภาษาที่ถูกต้อง, การแสดงถ้อยคำออกมาเป็นข้อความพิเศษเฉพาะภาษาหนึ่งๆ หรือหนังสือแบบหนึ่งๆ, ลักษณะนามใช้เรียกข้อความรายหนึ่งๆ

ความหมายของ สำนวน ในวิทยานิพนธ์นี้ ใช้ตามความหมายข้างบนนี้ ยก เว้นสองความหมายหลัง

การใช้สำนวนผิด หมายถึง การที่นิสิตใช้สำนวนต่างๆ ผิดไปจากที่คนส่วนใหญ่นิยมใช้กัน

ตัวอย่างเช่น

...เพื่อต่อสู้กับอุปสรรคนานานับประการ
(นวนนวลประการ, นวนับถว)

เรามีสำนวนว่า นานาประการ ซึ่งมาจากคำสันสกฤต และตรงกับศัพท์บาลีว่า นานันประการ หมายความว่า มีหลายอย่าง นิสิตควรที่จะเลือกใช้สำนวนที่มาจากคำสันสกฤต หรือ ศัพท์บาลี อย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ใช่ใช้ปนกับดังตัวอย่าง

⁸พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493

... โดยความรู้ไม่เท่าถึงการณ์
(ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์)

สำนวนที่ถูกใช้ "โดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์"

น้องจะต้องพยายามกอบโกยความรู้กลับไปให้ได้มากที่สุดที่จะทำได้
(มากที่สุดเท่าที่จะทำได้)

สำนวนที่ถูกใช้ "มากที่สุดเท่าที่จะทำได้"

เทือกเขา เหลือกอ
(เอา)

สำนวนที่ถูกใช้ "เทือกเขาเหลือกอ" นิสิตไม่รู้จัก เทือกเขา ซึ่งในพจนานุกรมให้ความหมายไว้ว่า น. ภูเขาโดยตรงตั้งแต่บิตามารดาขึ้นไปถึงทวด ส่วนคำว่า เทือกเขา นั้นเป็นคำที่รู้จักกันดี เมื่อได้ยินสำนวนนี้ นิสิตจึงลากเข้าหาคำที่ตนรู้จัก

ใน นยามสงกรานต์ ก็มีการทำบุญทำทาน มีการก่อพระเจดีย์ทราย
(เทศกาลสงกรานต์, วันสงกรานต์)

ยาม เป็นคำบอกเวลา มักจะใช้ประกอบข้างหน้าคำบอกเวลาด้วยกัน เช่น ยามเช้า ยามเย็น มีข้อที่น่าสังเกต คือ คำบอกเวลาที่ใช้กับคำว่า ยาม จะมีกำหนดเวลาไม่แน่นอน เช่น ยามเช้า เรากำหนดแน่นอนไม่ได้ว่าควรจะเริ่มตั้งแต่เวลาอะไรถึงเวลาอะไร (นอกจากจะใช้บอกเวลา เช่น ยามหนึ่ง ยามสอง หรือสองยาม ซึ่งเป็นการใช้ยามอีกแบบหนึ่ง) คำว่า สงกรานต์ เป็นชื่อวันขึ้นปีใหม่ของไทย และมีกำหนดแน่นอนเพียงวันเดียว เพราะฉะนั้นควรจะใช้คำอื่นแทนคำว่า ยาม เรามักจะใช้สำนวนว่า "เทศกาลสงกรานต์" หรือ จะใช้ว่า "วันสงกรานต์" ก็ได้